

دارالالحان محمد علی

(دارالالحان) هیئت تدریسی می طرفندن ایکی آبدہ بر نشر ایدیلیر

مجموعه به عائد بالجله خصوصات ایچون مدیر مسئولکه مراجعت لازمدر

مندرجات

مقدمه	***
غریبه صوک موسیقی جریانلری	موسی نربا
دده افتدی	رؤف یکتا
اونیون فرانسه زقونسری	اکرم بسیم
موسیقی وخلق تربیسی	ابراهیم عمودالدین
طنبوری جیل بک	موسی نربا
دارالالحانلر تاریخچه بر نظر	رؤف یکتا
فلیکس مندلسون	اکرم بسیم
موسیقی و شعر	کزیمه عثمانه
موسیقی ودارالالحان	صبیحہ امل
دارالالحان شتونی	***

توزیع یری : باب عالی جاده سنده سودی کتبخانه سی

شہزادہ ہاشی : اوقاف اسلامیہ مطبعہ سی

دده افندى

۱

تودكلرك بويوك بستمكارى (عطرى) نك ترجمه حالندن باحث اولهرق وقتيله (توحيد افكار) غزناسنه يازديغمز مقاله مناسبيله (موسيقى مراقيليرندن ا . ح .) امضالى بر مکتوب آلمش ايدك . مکتوب صاحى بزديكى مشاهير موسيقيهنك تراجم احواله مطلع اولمى بك زياده ارزو اينديكى وبو مقصده كتيبخانه لرده بر خيلى تحرياته بولندينى خالده بو موضوعه دار هيچ بر كتابه تصادف ايدمديكندن شكيتله آره صره بو كى مشاهيرك حيات و آئارى حقتده بر مقاله يازلمسى تارخ موسيقيمزه مهم بر خدمت اوله جفنى اخطار ايدىوردى .

كچنلرده كوروشديكمز ديكر بر هوسكار موسيقى ده استاد شهر (دده افندى) يه دار بزدن معلومات ايسته مش واستاد مشارالهايك (داماد ابراهيم پاشا) دورى رجالتدن (!) اولدينى معلمنن ايشتيش ايسه ده ترجمه خالى كيمسه دن اوكرنمديكى سوبله مش ايدى .

(دده افندى) كى ۱۲۶۲ تاريخنده وفات ايتمش بك معروف بر بستمكارمى لاله دورنده ياشانه حق قدر موسيقى تاريخمىزك جاملى موسيقى معلملى بولنه بيه چكى طوغرايسى ماملول ايتزدك ؟ مكرسه نه قدر ياكبور ايمش ! مع هذا بو باده برازده موسيقى محررلرمنك قباحى يوق دكلدر . اوله يا ، بو كى مشاهيرك تراجم احوالى تحري و تنبيت ايلمى سه ارباب مراق بولرى نرده آرايوب بوله جق ؟ روش احوال كوستريوركه مشاهير موسيقيه من حقتده كى معلومات و مسموعاتمى بزلرده يازمه جق اولور ايسه ك مى اساتذمىزك بر مدت موقته ايچون آنجق اسملى ياشابهيله جك و براز زمان دها كچد كدن صوكره بلكه اسملى ده اونوديله حقدرد . حرب غمويبدن مقدم آلمانيايك (لايبنغ) شهرى كتابچيليرندن برينك باصدينى بر فهرست المزه كچمش ايدى كه منحصرآ آلمان داهى موسيقيسى (واغنر) نك بستملى و تاليفاتى ايله ملكك ، حيات و آئارى حقتده آلمانيا و ممالك سازه ده يازلمش بوتون كتابلرك و تنبئامه لرك اسملى خاى حارى ايدى . (واغنر) ايچون بر كتيبخانه طولىسى اثر يازلمسهنه مقابل ، تارخ موسيقيمزه موقى (واغنر) ك آلمان موسيقيسى تاريخنده كى موقى درجه سنده حائر اهميت بولنان (دده افندى) مزه دائر شمى يه قدر بزده همان هيچ بر شى يازلماش اولسهنه نه قدر تأسف ايدلسه آزدرد .

ملی گنجخانه مزك بو نقصانی عاجزانه تلافی مقصود بو بیوك موبقی ا-نادمز حقیقه
بر قسمی مشار الهی بيشمش موثوق الكلم ذواتن تحقیق وضبط ایش، بر قسمی ده مختلف



دوده افندی

خصوصى مجموعه لاله شايان اعتماد منابع - آردن طوپلامش اولديغىز معلوماتى بر تفصيل
محترم قارلارمىزه عرض ايتك ايسه بورى . تورك موسيقيسى تاريخك پك مهم بر شخصياتى
نومرو : ۱
صفحه : ۹

اولان (دده افندی) نك بوكون قسم اعظمی ، اك مشهور استاد لرمزك بيله مجهولى بولتان صفحات حیاتى كوستره چك اولان بو تبعنامه مزك موسقى ايله علاقه دار اولانلر طرفندن لذتله اوقونه جنى امیدنده یز .

..

اون ایکنجی قرن هجریده تورک اره سنده بیتشن موسیقی شناسلرک شهبه سز اك مقتدری اولوب (دده افندی) ناميله اشتهار ایدن اسبق سر مؤذن شهریارى (حمای زاده اسماعیل دده) ۱۱۹۱ سنه سی ذى الحجه سنك اوتجی كونی شهزاده باشی جوارنده بر خانه ده طوغمشدر . بدری اولان (سلیمان آغا) نك مولدی ایسه اسکی (منستر) ولاتمزك (کورنجی) سنجاغی مصافقتدن (کسریه) قصبه سی ایش . سلیمان آغا ، وزرادن (صیدا) والیسی بوسنلی (جزار احمد پاشا) نك بر خیلی مدت مهردارلغنده بولمش ایسه ده پاشانك غدار وسفك دمایه زیاده چه منهك اولمسندن طولانی خدمتندن بالاستعا استانبوله کلش شهزاده باشنده کی (عجم اوغلی) حمای ساتور آله رق حمامیقله تأمین معیشته باشلامش ایدی . سلیمان آغا ، استانبوله کلدکدن بر مدت صکره (رقه) اسمنده بر خانله ازدواج ایش بو ازدواجدن (دده افندی) دنیا به کلهرک ولادتک قربان بایرامنك برنجی کونه تصادفی مناسبتیله بدری طرفندن (اسماعیل) تسمیه قلمشدر .

کوجک اسماعیل هنوز اوچ درت یاشلرنده ایکن بدری (عجم اوغلی) حمای صامش و (آتی مرمر) ده (قوری سیل) نجه سنده (چاوش حمای) ايله جوارنده برده خانه آله رق ار محلیه نقل مکان ایتمشدر . (اسماعیل) سکیز یاشه کلنجه (حکیم اوغلی علی پاشا) جامع شریفی اتصائلده کی (چاشیرجی) مکتب ایتدایسنه دوامه باشلامش و تحصیلی اوراده اکال ایتمشدر . بو مکتبه دوامی ائشاننده (اسماعیل) ، سنك لطافت و علی الخصوص چو جوقلرک مکتبه باشلانماسی مراسمنده (الهی جی باشلیق) وظیفه سی حسن ایفاده کی موفقیق ايله نظر دقتی جلب ایتمکده ایدی .

مکتبک جوارنده قونانی بولتان او عصرک اساتذده موسیقیه سندن (اونجی زاده کیسه دار آناتولی سید محمد امین افندی) ، چو جوقلرندن برینک (چاشیرجی) مکتبه باشلانماسی مناسبتیله (اسماعیل) ک مفطور اولدیغی فوق العاده استعداد موسیقی بی الخاصه تقدیر ایدرک (حمای زاده) بی خلقه تعلیمه آمش وشا کرد کزیننه بر جوق قافلس آثار مشق ایتمشدر . (اسماعیل) ک ایلک مربی موسیقی ایشته بو ذاتدرکه بالاخره عالم موسیقینک زکن اعظمی اولان (دده افندی) کبی بر دهنک معلمی اولماسی طولایسیله تاریخ موسیقیمزده ابقای نامه

موفق اولمشدر ؛ يوقسه نك بر شر قيدن بشقه اثرى بولنجان (اونجى زاده) نامنك چوقدن
تاريخك ظلام نسيانه قاريشه جنى شه سز ايدى .

اونجى زاده اقدى (اسماعيل) ، اولادنظريله باقديغندن ترى موسيقيسنه اهتامى درجه سنده
تأمين استقبالى ده دوشونمش واون درت ياشنه كلش اولان اسماعيلك (باش محاسبه) قلمنه
جراغ اولسنه دلالت ايتمشدر . (اسماعيل) يدى سنه قدر هم بو قلمنه ، هم (اونجى زاده) نك
درسنه دوام ايتمكه برابر بازار ايرتسى و بختشبه كونلى ده (يكي قو) مولو بخانه سنه مداومته
او تاريخلرده پوست نشين درگاه بولسان (شيخ على نطقى دده اقدى) دن فن موسيقينك
دقايقى تعلم ايتديكى جهته آز وقده يك چوق ايلريله مش ايدى ؛ او درجه ده كه (اسماعيل) ك
فرط استعدادينه حيران اولان (على نطقى دده) بر كون شا كردنى تقدراً :

— اوغلم ! موسيقى فى سكا برموجه الله ! اويله كور يورم كه استقبالك اك بيوك استادى
اوله جقسك ؛ جناب حق فيضى مزداد ايتسون ..

ديمكه مجبور اولمشدى . (على نطقى دده) ايله (اسماعيل) اده سنده كى مناسبت ، « استاد —
شا كرد » مرتبه سنده قاليه رق « اوت — بنوت » درجه نى بولش وشيخ اقدى ، اسماعلى
اولادى كى سومكمده بولشمش ايدى . اول امرده موسيقى تعليمى وسيله ييله درگاهه دوامه باشلا هرق
صكره لرى « مقابله » لرده دحى اثبات وجود ايدن (اسماعيل) — بوملازمتلى سبيله اوله جق كه —
طريقت عليه مولويه قاننى يك صمىى براخيزاب حس ايتمكه ايدى . مولوديك اولان محبتك
كوندن كونه قوتلنديكى كورن (اسماعيل) نهايت بوميل وجدائيسنه مقاومت ايدميه جك برحاله
كلير ؛ ۱۲۱۲ تاريخنده بر كون درگاهه كيدوب طوغريجه شيخ اقدينك ياشنه چيقره رق :

— اقديم ! فقير كنز آرتق قلمى فلان ترك ايدوب قبول بيوررسه كنز بو كوندن اعتباراً
بو طريق عاليه بسبتون دخالت اوزوسنده يم ؛ « اقرار وبره جكم » ..

دې . (نطقى دده) دخى جواباً :

— اوغلم ! يك اعلا اما بوراسى تكيه در ؛ چله كشلك قولاي دكادر ، صكره ياپامازسه كه
نافله بوايشه كيرمه ؛ چونكه بوراده انسانه صره سنه كوره اودون ياريجلق ده ياپدير لرلر ..

مأئده سوزلرله مولوى چله سنك مشكلاتندن بحث ايدرايسده درويش نو نياز ، هر درلو خدمتده
قصور ايتمهك چاليشه جغنى تأمين ايله چله كشلك قبولى مصرأ رجا ايدر . حال بو كه اسماعيلك
ابونى يكانه اوغللرينك بو صورتله درويش اولماسنه هيچ ده راضى دكلر ايمش ؛ شيخ اقدى
بوندن خبردار اولدني ايچون بو خصوصده اولارضاى ابونيك استحصالى شرط اولديقى — بولر .
مع هذا (اسماعيل) ك فوق العاده اصرارى اوزرينه ابونى ده موافقتلى حضرت شيخه بيلدirmek
مجبور اولورلر ؛ (اسماعيل) ده مرامنه ايره رك شينى (على نطقى دده) نك درگاهده اليوم محفوظ
بولنان خصوصى مجموعه سنك :

(زمان مشیختمزده درگاه علیه چله جبروب)

(درویش اولغه کلن جانلر)

سرلوحه‌ی قسمتده محرر اولدینی اوزره ۱۸ ذی الحجه ۱۲۱۲ تاریخه مصادف جمعه ابرتسی کونی (۲۱) یاشنده اولدینی حالده (مطبوع مولانا) خدمته داخل اولور .

ینه بو مجموعه‌نك (سماع شریفی مشق ایدوب مقابله شریفیه کیرن جانلر) فصلنك نهائنده کی قیده نظراً (درویش اسماعیل) مطبوعده چله جیقاردر ایکن سماعنلکی تمشق ایتیش وسنه مرقومه تشرین اولنك ۱۴ نجی پنجشنبه کونی ایلك دفعه سماعخانه فیض واعتلاده تنوره کشا اولمشدر .

(درویش اسماعیل) ك چلهیه کیرمسندن برمدت صکره پدري سلیمان آغلك ارتحالی وقوع بولور . (اسماعیل) ، پدرندن کندینه انتقال ایدن حامی هان صائق ایستر ؛ والدیه سی (رقیه خانم) بوکا مانعته قیام ایدرسوده قادنجقز کوچکلیکنندن بری بك سودیکی وزیاده جه یوز ویردیکی اوغلنه سوز کچیرمدیکندن نهایت حمام صائیلهرق یاره سیله درگاهده متعدد «آیین جم» لر ، ضیافتلر پاییلور ، حمامک یاره سی ده بوضوئله صونی چکر !...

(درویش اسماعیل) ، چلهیه کیردیکنك ایکنجی سنه سنده لك نفیس آئارندن بری اولان :

زلفکده در نیم بخت سیاهم

کفتالی مشهور (پولیک) شرقیسی بسته له مش ایدی . بو شرقی سرعتله محافل موسیقییه عکس ایدرك هر کس طرفندن بك زیاده بکینیلور ومؤثرینك (یکی قبو) مولویخانه سی چله کشلرندن اولدینی آکلاشیلنجه بودرجه استادانه برشرقی بی بسته له بن درویشی کورمك ایچون برچوق موسیقی مراقیلیری درگاهه کلوب :

— بوراده بر درویش اسماعیل وار ایتیش ، کورمك ایستهرز ...

دیمکه باشلارلر . درگاهده کیلر باطیبع خلقنك بوتهاچندن نمون اولمازلر . مع مافیه شرقینك شهرنی کیتدکجه آرتقمده اولدیغندن خوانسندکان شهریاری طرفندن تمشق ایدیلهرك (سلیم نالت) ك حضورنده اوقونور ؛ شرقی ، پادشاهك جدأ خوشنه کیتدیکندن بسته کارینك سرایه جایی حقنده اراده صادر اولور . بونك اوزرینه مصاحبلردن (وارداقوستا احمد آغا) درگاهه کلوب اراده سنییه تبلیغ ومساعده ایدنجه شیخ افندی :

— امر شاهانه لری باش اوستته ، آنجق کندیلیسی چله ده در ، چله سی ده ایکی سنه یه بالغ اولدی ، طریقمزك اصولی ایجابنجه کیجه خارجه ده قاله ماز ؛ رجا ایدرم هر حالده آفتام اذاسندن اول درگاهه عودت ایتسون ...

دیهرک درویش اسماعیلی مصاحب احمد آغایه ترفیقاً (طوب قبو) سراینه کوندیرر . (سلیم

ثالث) اسماعیلی در حال حضورینہ قبول ایله بر جوق التفاتلردن صکرہ (پوسلیک) شرقیسی اوقوتور؛ شرقی پادشاهک او درجه محظوظیتی موجب اولورکه بردفمه دها اوقومانی اراده بیورر. بونک اوزرینہ (سایم ثالث) اسماعیلی عطیہ سنہ ایله تلطیف ودرکاهه اعاده ایدر.

(درویش اسماعیل) سرایدن چیقیدینی وقت آقشام اذانه آنجق بر ساعت قالدیفندن قوشمغه باشلابوب یول اوزرنده بولنان والده سنک خانه سنہ اوغرا، قو آجانهجه:

= آنه جکم! حامی صاندکده پاره سی تکیه ده درویشلره بدیردک دیه بکا دارلمش ایدک؛
باق ایشته بیرم بکا نلر احسان ایتدی...

دیهرک عطیہ بی حاوی کیسه بی ایجری آتار وعلی المعجله قاپوی قاپابوب وقت وزمانیله درکاهه بیتشور.

۱۲۱۵ سنه سی رمضان شریفه مصداقدرکه درویش اسماعیل (بیک بر) کوندن عبارت اولان چله مدتی اکمال ایتسیله (دده) عنوانی آلمش ودرکاهک کندیسنه تخصیص ایدیان بر «هجره» سنه چکلمش ایدی.

(دده) نک بوندن صکره کی حیات موسیقیه سندن کله جک مقاله لر مزده بحث اوله جقدر.

